

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

כיצד רישום פלילי משפיע על קטינים לקראת גיוס לצה"ל?

רישום פלילי של בני נוער הינו בעל השפעה מהותית על המשך חייהם הבוגרים, ומתחיל עוד עם גיוסם לצה"ל. אמנם בשנים האחרונות גדל מספר בני הנוער בעלי רישום פלילי שגויסו לצבא, אך עדיין מדובר בהליך משפטי מורכב ולא פשוט המערב קציני מבחן ושאינו פתוח בפני כולם. עו"ד אסף דוק סוקר כיצד משפיע הרישום הפלילי על קטינים העומדים בפני גיוס לצה"ל ומה באפשרותם לעשות כדי להיקלט בכל זאת במערכת הצבאית.

התייחסות צה"ל לנוער בעל עבר פלילי

משטרת ישראל מעבירה לצה"ל מידע ביחס לרישומים פליליים של בני נוער אשר מועמדים לגיוס. אמנם מדובר בנתונים חסויים, אך ככול הנראה מדובר באלפי בני נוער בעלי רישום פלילי המשרתים בצה"ל ומספרם רק גדל עם השנים. יחד עם זאת, המערכת הצבאית ניצבת בפני דילמה מכיוון שלצד הגידול במספר בני הנוער בעלי עבר פלילי שמגויסים לצבא, חל גם גידול בנתוני הפשיעה במסגרת הצבאית. כך לדוגמא, הרתיעה מפני בני נוער שהסתבכו עם החוק מתבטאת בפטור אוטומאטי לכל נער שנפתח נגדו תיק פלילי בסמוך לגיוסו, וזאת עד לקבלת תוצאות ההליכים. מנגד, צה"ל סובל בעשור האחרון ממחסור במתגייסים ובעיקר לחיילות הקרביים, בנוסף על הגישה כי צה"ל הינו גוף בעל מטרות וערכים חברתיים. גישות וצרכים אלו מובילים את המערכת הצבאית לשקול כל מקרה באופן אישי.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ת"ז:

שם משפחה:

שם פרטי:

המידע הפלילי המוצג לפניך, הוא בהיקף אותו אתה זכאי לקבל על פי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981(להלן: החוק). ההיקף משתנה מגורם לגורם בהתאם לחוק.

תדפיס מידע פלילי

רישום משטרתי- מב"ד (משפטים וחקירות תלויים ועומדים)

הבהרות:

א. העבירות המוצגות בפרק של תיקי המב"ד, הן העבירות שיוחסו לחשוד בפתיחת תיק החקירה (ולא העבירות שיוחסו לו בכתב האישום). העבירות המוצגות בתיק מב"ד שהוא דו"ח הזמנה לדין/הודעת תשלום קנס הן עבירות כתב האישום.

ב. בתיקי המב"ד מוצג מידע אודות הגשת כתב אישום ככל שמדובר בתיק חקירה שכתב האישום בו הוגש על ידי התביעה המשטרית או בתיק חקירה שכתב האישום הוגש בו על ידי הפרקליטות החל מיום 1/1/2013 ואילך. בתיק מב"ד שכתב האישום הוגש בו על ידי הפרקליטות לפני 1/1/2013 לא מוצג מידע אודות הגשת כתב אישום.

תיק חקירה	עבירות
1. פ.א.מסי פל"א 2014- תחנת מסי מסוף 2014/ תאריך עבירה 2014/	החזקה/שימוש בסמים לצריכה עצמית - סעיף 7 (א)+7(ג) סיפא בפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג-1973

בתמונה: תדפיס רישום פלילי של אדם

בחינת כל מקרה לגופו

בהתאם למדיניות הגיוס של צה"ל - אין כל מניעה לגייס בני נוער עם רישום פלילי. יחד עם זאת, שאלת גיוסם של בני נוער עם עבר פלילי תיבחן בהתאם לנסיבות וחומרת העבירה. השיקולים הנשקלים במסגרת הליך קבלת ההחלטה האם לגייס בני נוער בעלי רישום פלילי הינם רבים ומגוונים, כגון: חומרת העבירה, נסיבות העבירה, מועד ביצוע העבירה, נתוני בריאות נפש, פרופיל בריאות, נתוני איכות, חוות דעת של קצין המבחן, חוות דעת גורמי השיקום ועוד. הנטייה הכללית היא לגייס בני נוער שנאשמו בביצוע עבירות פליליות קלות כמו גניבה או שימוש בסמים קלים. מאידך, בני נוער המואשמים בעבירות חמורות כמו סחר בסמים או שוד מזוין נקלטים בצה"ל במספרים בודדים, וזאת רק לאחר שהוכחו כי השתקמו ושינו לחלוטין את אורחות חייהם.

ניקוד חומרת עבירות פליליות במערכת הצבאית

חשוב לדעת כי למרות ההתייחסות האישית לכל מקרה, צה"ל בעזרת משטרת ישראל עורך רישום ומעקב עדכניים אחר בני נוער מלש"ים שיש להם עבר פלילי. לצורך מטרה זו מחזיקה המערכת הצבאית רשימות של עבירות פליליות המוגדרות ומנוקדות בהתאם לחומרתן. הניקוד על עבירות אלו נצבר גם עבור תיקים שנסגרו או כאלו שהסתיימו באי הרעשה. כך לדוגמה, עבירות גניבת רכוש מסתכמות בניקוד של עשרות נקודות ואילו עבירות מין מגיעות למאות נקודות. סכום הנקודות שצבר המלש"ב משפיע באופן ישיר על גיוסו:

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

- **עד 150 נקודות** - החלטת גיוס או פטור הינה של מפקדי מיטב.
- **300 נקודות** - יש להציג חוות דעת של קצין מבחן ולעבור ראיונות קבלה בלשכה ומול מפקדי מיטב.
- **צבירה של 600 נקודות ומעלה** - דורשת גם בדיקת ברה"ן (בריאות הנפש), וכוללת חוות דעת של קב"ן המעריך את סיכויי היקלטות המלש"ב בצבא, או אם לפוטרו משירות בפרופיל 21.

חשיבות תהליך השיקום של בן הנוער

היבט משמעותי הקובע אם לגייס משל"ב בעל עבר פלילי הינו מידת ההשקעה ותהליכי השיקום והסיוע שהוא קיבל. מדובר בסיוע ושיקום שמקורם יכול להיות בתמיכה והתגייסות של המשפחה הקרובה, עמותות, טיפולים אישיים או קבוצתיים, והשתלבות במסגרות ומערכות תומכות כמו מכינה קדם צבאית. השיקום לא רק מהווה מליץ יושר אודות שיקומו של המלש"ב, אלא יכול גם לסייע לו בתמיכה ובהפעלת קשרים בהתמודדות ובשינוי עמדת הצבא לחיוב.

סיוע משפטי בהתגייסות לצבא

חשוב להבין כי משל"ב הנתקל בלשכה הגיוס בסירוב לגייסו, יתקשה להתמודד לבד מול המערכת הצבאית. זאת, הן מבחינה נפשית והן מבחינת משאבים, ידע וכלים הנדרשים להתמודדות שכזו. לכן, בנוסף להליך השיקום ישנה חשיבות מרובה לקבלת סיוע משפטי הולם על ידי עורכי דין המתמחים בנושאים אלו. לבעלי המקצוע יש את הידע, הכלים והקשרים הנחוצים על מנת לעמוד מול המערכת הצבאית ולשנות את גישתה והחלטותיה. מעבר לכך, תיקים פליליים של בני נוער עלולים להיוותר לאורך שנים, וסיוע מקצועי יכול לתרום לקיצור ההליכים ולמחיקת הרישום הפלילי בטרם הגיוס לצה"ל.

משמעות הגיוס לצבא לבעלי עבר פלילי

בעלי עבר פלילי שהצבא מסכים לגייסם יעברו לרוב מסלול טירונות נפרד בבסיס חיל חינוך ונוער כחיילי מקא"ם. בהמשך, הם זוכים לקבל ליווי צמוד ממפקדיהם ומגורמי ת"ש צבאיים. לאחר הטירונות חיילים אלו יכולים לפנות למגוון תפקידים בצבא, כולל בתור חיילים קרביים. כמו כן, יתכנו מצבים בהם החיילים הללו מסיימים שירות צבאי מלא, ורישומם הפלילי נמחק בתום השירות. זאת לאור גישה לפיה שירות צבאי מוצלח מהווה התחלה חדשה בחייו של הצעיר, ומחיקת התיק תעניק לו הזדמנות שווה ולא מפלה בהמשך דרכו.